

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 22 maart 1978

Algemeen

De leden van de P.v.d.A.-fractie hebben gevraagd naar de beleidsvoornemens binnen het kader van het onderhavige wetsontwerp ter zake van enige andere wetsontwerpen en uitvoeringsregelingen. Met betrekking tot het wetsontwerp tot oprichting van een Postbank kan worden opgemerkt, dat naar aanleiding van het standpunt van de vaste Commissie voor Financiën van de Tweede Kamer om haar oordeel over dit wetsontwerp op te schorten totdat de Regering haar voornemens ter zake heeft kenbaar gemaakt (brief d.d. 6 februari 1978, Tweede Kamer, zitting 1977–1978, 14 632, nr. 5), de Regering zich thans hierover beraadt. In dat licht zal tevens de uitzonderingspositie van de RPS en PCGD worden gezien, waarvoor de leden van de V.V.D.-fractie aandacht vroegen.

In antwoord op de vraag van de leden van de C.D.A.-fractie hoever het «eigen toezicht» op beleggingsinstellingen is gevorderd, moge de ondergetekende verwijzen naar het op 7 september 1977 aan de Tweede Kamer ter behandeling aangeboden ontwerp Wet beleggingsinstellingen.

De ondergetekende zal bevorderen, dat naast de kredietinstellingen de hypotheekbanken ingevolge artikel 30 van het ontwerp van Wet toezicht kredietwezen onder het bedrijfseconomisch toezicht zullen worden geplaatst, terwijl te zijner tijd, nadat ervaring met het toezicht op de hypotheekbanken is opgedaan, zal worden overwogen of er aanleiding bestaat ook andere kapitaalmarktinstellingen onder dit toezicht te stellen. Met deze nieuwe regelingen, te zamen met de bepaling vervat in artikel 42 van het wetsontwerp, alsmede met het toezicht op de beleggingsinstellingen, lijkt een sluitend geheel van crediteurenbescherming op dit terrein te zijn verkregen.

Mede onder verwijzing naar de vraag van de leden van de V.V.D.-fractie deelt de ondergetekende mede dat het overleg ter zake met de Nederlandse Vereniging van Hypotheekbanken gaande is. Het overleg heeft tot nu toe in het bijzonder betrekking gehad op de omschrijving van «hypotheekbank» in de ingevolge artikel 30 vast te stellen algemene maatregel van bestuur en op de aanpassingen die in de statuten van de Vereniging van Hypotheekbanken dienen te worden aangebracht om als representatieve organisatie te kunnen worden aangewezen. Met het oog op de komende ondertoezichtstelling werd de Vereniging van Hypotheekbanken betrokken in het reeds aan de gang zijnde overleg over de invoering van een collectieve garantieregeling.

Evenzo ligt het in het voornemen de Vereniging van Hypotheekbanken te betrekken in het overleg met de representatieve organisaties over het ingevolge artikel 25 te voeren structuurbeleid. Met betrekking tot het nieuwe wettelijke regime inzake fusies deelt de ondergetekende in overleg met zijn ambtgenoot van Economische Zaken mede, dat het voornemen bestaat de totstandkoming te bevorderen van wettelijke voorzieningen tot verbetering van de juridische status van de zgn. fusiegedragsregels en tot het scheppen van een materiële toetsing van fusies.

Over de opzet en inhoud van de voor te stellen wettelijke voorzieningen moet nog beraad plaatsvinden. Daar het hier een belangrijke en in technisch opzicht moeilijke materie betreft, valt niet te verwachten, dat de desbetreffende wetsvoorstellen spoedig kunnen worden ingediend.

Het in artikel 44 van het ontwerp van Wet toezicht kredietwezen voorgescreven overleg met de betrokken representatieve organisaties en de PTT over de invoering van een collectieve garantieregeling is begonnen. Dit overleg heeft begin 1978 geleid tot overeenstemming over de hoofdlijnen van de regeling. Het ligt in de bedoeling dat tegoeden van natuurlijke personen, verenigingen en stichtingen bij de aan de regeling deelnemende instellingen zullen worden gegarandeerd tot een maximum van f 25 000 per belanghebbende, welk bedrag periodiek door indexeren zal worden aangepast. Verplichtingen uit vorderingen aan toonder zullen niet worden gegarandeerd. In de dekking zal ingeval van een eventuele – onverhoopte – calamiteit bij een of meer deelnemende instellingen door middel van een omslagstelsel over de anderen worden voorzien.

In de regeling zullen waarborgen worden opgenomen om te voorkomen dat door een (herhaalde) omslag individuele instellingen in moeilijkheden komen te verkeren. In regeling zal tevens worden bepaald dat de betrokken instellingen geen publiciteit aan de regeling zullen geven ten einde een oneigenlijk gebruik van de regeling in de onderlingen concurrentie bij het aantrekken van gelden te vermijden. Thans wordt de overeengekomen regeling nader uitgewerkt.

De leden van de P.v.d.A.-fractie hebben voorts de vraag gesteld of de nieuwe wet voldoende mogelijkheden biedt, de Nederlandse kapitaaluitvoer en de kapitaal invoer ten behoeve van Nederlandse ondernemingen te controleren.

De onderhavige wet verschaft in de artikelen 21 en 22 een adequate basis voor beïnvloeding van de externe positie van Nederlandse kredietinstellingen. De bevoegdheden tot beheersing van het kapitaalverkeer van niet-banken – al dan niet met bemiddeling van banken – wordt geregeld in een ander wettelijk kader, namelijk het ontwerp van Wet financiële betrekkingen met het buitenland, dat thans bij de Tweede Kamer in behandeling is. Ten aanzien van de door deze leden gevraagde recente specificatie van bedoelde kapitaaltransacties der niet-monetaire sectoren verwijst de ondergetekende naar tabel 2 van de door het Ministerie van Financiën gepubliceerde kwartaalopstellingen van de Nederlandse betalingsbalansen, laatstelijk over het derde kwartaal 1977 (Tweede Kamer, zitting 1977–1978, nr. 14 608, nr. 3).

Voorts zouden deze leden het op prijs stellen te vernemen of in het kader van de voorgestelde regeling voldoende mogelijkheden worden gezien om het steeds in omvang toenemende Eurovalutabedrijf te controleren. Voor het Eurovalutabedrijf van het Nederlandse bankwezen gelden dezelfde voorschriften ten aanzien van solvabiliteit en liquiditeit als voor het binnenlands bedrijf.

Voorts zijn de banken verplicht hun valutaposities regelmatig (twee maal per maand) aan de Nederlandsche Bank te rapporteren en te voldoen aan verzoeken van de Bank om eventuele open posities te reduceren c.q. af te wikkelen.

Het Eurovalutabedrijf der kredietinstellingen in Nederland kan voorts worden beïnvloed door de ex artikel 21 te geven voorschriften nopens de omvang van de buitenlandse activa in vergelijking met de buitenlandse passiva. Een supervisie van de Eurovalutamarkt als zodanig wordt overigens slechts zinvol geacht, indien dit op internationaal gecoördineerde basis geschiedt.

De totale buitenlandse activa van de kredietinstellingen bedroegen per eind september 1977 f 69 mld. en de buitenlandse passiva f 65 mld. Per eind september 1976 beliepen de buitenlandse activa en passiva resp. f 61 mld. en f 54 mld. Volgens door de Bank voor Internationale betalingen gepubliceerde cijfers bedroegen de totale buitenlandse vorderingen van het bankwezen in de Groep van Tien en Zwitserland per ultimo september 1977 \$ 503 mld. (= f 1 236 mld. op basis van een koers van \$ 1 = f 2,4565 per ultimo september 1977) en per ultimo september 1976 \$ 433 mld. (= f 1 112 mld. op basis van een koers van \$ 1 = f 2,5685 per ultimo september 1976). Het aandeel van de Nederlandse banken in deze activa laat zich per september 1977 berekenen op 5,6% tegen 5,5% per september 1976.

De vraag van de leden van de P.v.d.A.-fractie of de ondergetekende van mening is dat het wetsontwerp van een voldoende aantal verschillende doelstellingen, te weten het monetaire, het bedrijfseconomische, en het structuurtoezicht, uitgaat, wordt bevestigend beantwoord.

De gevolgen voor de werkgelegenheid kunnen mede worden begrepen onder de «andere overwegingen van algemeen belang» waarvan te zijner tijd toetsing zal plaatsvinden bij de toepassing van het structuurbeleid. De toetsing aan deze overwegingen zal ingevolge artikel 65, lid 1, van het wetsontwerp eerst op een nader bij wet te bepalen tijdstip, welk tijdstip afhankelijk is van de totstandkoming van een algemene fusiewetgeving, kunnen plaatsvinden.

Mede in antwoord op de vraag van de leden van de V.V.D.-fractie deelt de ondergetekende mede het evenmin als zijn ambtsvoorganger (zie nadere memorie van antwoord, Tweede Kamer, zitting 1975-1976, 11 068 nr. 9, blz. 11) noodzakelijk te achten dat na invoering van de wet een uitgebreide controle op de kredietverlening en kredietaflossing wordt uitgeoefend. Door een prealabele toetsing van het verrichten van normale kredietuitzettingen zou de toezichthouder zich ten onrechte een taak en verantwoordelijkheid aannemen die bij de bankiers behoort te berusten; overigens zou een dergelijke toetsing in de praktijk niet wel uitvoerbaar zijn.

De leden van de P.v.d.A.-fractie stelden voorts de vraag of de ondergetekende een verdergaande controle niet ook zinnig acht, omdat kredietinstellingen vanwege hun kredietverlenende functie een gedetailleerd inzicht hebben in de gang van zaken in de afzonderlijke bedrijfstukken en een groot aantal belangrijke individuele bedrijven en daardoor vaak tijdig kunnen signaleren welke bedrijven in moeilijkheden verkeren, waaraan het schort en wat hiertegen gedaan zou kunnen worden. Gevraagd werd of de ondergetekende het in deze samenhang juist acht dat ook in verband met de crediteurenbescherming tijdige informatie als hiervoor bedoeld gewenst is. Welke functie de kredietinstellingen kunnen vervullen bij het signaleren van moeilijkheden, is eveneens aan de orde geweest tijdens het overleg met de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de werkgelegenheidssituatie in 1975. De ambtsvoorganger van de ondergetekende heeft op basis van een advies van de directie van de Nederlandsche Bank in een brief dd. 12 juni 1975 (Tweede Kamer, zitting 1974-1975, 13 450, nr. 1) aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal geconcludeerd dat invoering van een wettelijke meldingsplicht voor het bankwezen niet wenselijk is.

De ondergetekende kan zich met deze conclusie en de daarbij aangehaalde argumenten verenigen. Een bankier heeft normaliter slechts een afgeleid inzicht in het bedrijfsgebeuren van zijn cliënten omdat ook vele factoren van niet-financiële aard het bedrijfsgebeuren bepalen. Deze laatste factoren kunnen zodanige wijziging ondergaan dat acute financiële problemen ontstaan, welke niet door een bankier kunnen worden voorzien. Gevreesd moet worden dat een verplichting tot het melden van bedrijfsmoeilijkheden door een bank tot grote terughoudendheid van de bedrijfsleiding ten opzichte van die bank zal leiden. Zoals uit de brief van de Nederlandsche Bank dd. 22 mei 1975 welke als bijlage aan voormelde brief was gehecht, valt af te leiden, verleent het bankwezen in overleg met de desbetreffende cliënten op ruime schaal medewerking aan de melding bij de overheid van bedrijfseconomi-

sche moeilijkheden waarbij omvangrijke ontslagen dreigen. In vele gevallen zal het ook in het belang van de betrokken bankier zijn dat een bedrijf de melding pleegt; de moeilijkheden kunnen immers veelal een zodanig karakter aannemen dat de verleende kredieten niet meer op de normale wijze kunnen worden afgelost.

Naar aanleiding van de vraag met betrekking tot gevallen waarin banken zich op zekerheden verhalen ten nadele van andere crediteuren, zij opgemerkt dat banken de taak hebben om ervoor te zorgen dat de aan hen door het publiek toevertrouwde gelden op veilige wijze worden uitgezet en belegd. Voor een nader onderzoek ter zake ziet ondergetekende dan ook geen aanleiding.

In antwoord op de vraag van de leden van de fractie van de P.v.d.A. kan worden medegedeeld dat geen voorbeelden bekend zijn dat afdelingen van (grote) ondernemingen – anders dan in een incidenteel geval – in de geldmarkt opgenomen middelen niet in het eigen bedrijf aanwenden, doch hiermede kredietuitzettingen verrichten die geen relatie hebben met het werkterrein van de onderneming.

De leden van de fractie van het C.D.A. vragen zich af of met name de vergunningsvoorwaarden met betrekking tot het eigen vermogen geen problemen zal opleveren voor de effectenkredietinstellingen. De ondergetekende is van mening dat de vergunningsvoorwaarden op evenwichtige wijze bepaalde minima aangeven – die, internationaal gezien, wat de omvang van het eigen vermogen betreft zeker laag zijn te noemen, – waaraan een ieder dient te voldoen voor de uitoefening van het bedrijf van kredietinstelling. Het belang van de crediteurenbescherming eist dat zo weinig mogelijk van deze voorwaarden zal worden afgeweken; een ontheffing van een der voorwaarden voor een aantal instellingen of een bepaalde categorie zou bovendien concurrentieverstorend kunnen werken. Gewezen moge nog worden op de ruime overgangstermijn van drie jaren waarbinnen geregistreerde kredietinstellingen aan de voorwaarden dienen te voldoen.

Naar aanleiding van een vraag van de leden van de fractie van het C.D.A. of de Minister enige indicatie kan geven van het belang van «near-banking» in de laatste jaren en of er enig kwantitatief inzicht bestaat in de mate waarin «near-banks» elkaar vinden bij het verstrekken van industriële kasgeldleningen, kan de ondergetekende verwijzen naar de uitkomst van de in 1972 en 1974 door de Nederlandsche Bank gehouden enquêtes (gepubliceerd in haar kwartaalberichten van 1972-I en 1974-I) en naar de uitkomst van een door het Centraal Bureau voor de Statistiek mede op verzoek van de Nederlandsche Bank met ingang van 1977 opgezette kwartaalenquête. De eerste resultaten van de kwartaalenquête zijn gepubliceerd in het Statistisch Bulletin van 1977, nr. 51 en 74. Blijkens de laatstelijk gepubliceerde uitkomst had een klein deel van de 201 geënquêteerde ondernemingen per 30 juni 1977 kasgeldleningen opgenomen bij niet-banken en wel tot een bedrag van f 913 mln. waarvan door een twintigtal ondernemingen voor f 275 mln. bij andere bedrijven en het overige merendeels was opgenomen bij institutionele beleggers (levensverzekeringmaatschappijen, pensioenfondsen, sociale fondsen en spaarbanken). Aangezien ingevolge artikel 29 «near-banks» onder het monetaire toezicht kunnen worden gebracht, kan tegen mogelijke ongewenste monetaire ontwikkelingen worden opgetreden. Dit zal tevens resulteren in een beperking van een eventuele concurrentieverstoring.

Met betrekking tot de vraag van de leden van de C.D.A.-fractie of de huidige regelingen betreffende het structuurbeleid, die ter uitvoering aan de Nederlandsche Bank zijn opgedragen, in de praktijk tekort geschoten zijn, en de vraag van de leden van de V.V.D.-fractie in hoeverre de Regering meent dat de politieke controle van de Minister van Financiën het algemeen belang beter zal dienen dan het in het verleden uitgeoefende toezicht van de bank deelt de ondergetekende het volgende mede. De toetsing aan het gezonde bankbeleid (d.w.z. de bedrijfseconomische consequenties) van structuurhandelingen blijft bij de bank berusten. De toetsing aan het criterium «een ongewenste ontwikkeling van het kredietwezen» vindt ingevolge artikel 25,

lid 5, onder a en b, zowel door de bank als door de Minister van Financiën plaats, zodat in casu sprake is van een gedeelde verantwoordelijkheid (derhalve niet van een verantwoordelijkheid van de Minister alleen, zoals de leden van de C.D.A.-fractie meenden). Indien hetzij de Nederlandsche Bank hetzij de Minister tot een negatief oordeel zou komen, zal de aanvraag worden afgewezen. Van een te kort schieten in de praktijk van de bestaande regelingen, die ter uitvoering aan de Nederlandsche Bank waren opgedragen, kan niet worden gesproken, te meer niet omdat onder vigeur van de huidige Wet toezicht kredietwezen omtrent beslissingen van de bank met betrekking tot aan haar voorgelegde majeure structuurhandelingen steeds overleg is gepleegd met de Minister van Financiën. Dit overleg is door artikel 25 als het ware geformaliseerd. Tevens is hiermee inhoud gegeven aan de politieke verantwoordelijkheid van de Minister tegenover het parlement.

De verantwoordelijkheid met betrekking tot het nieuwe toetsingscriterium «andere overwegingen van algemeen belang» zal te zijner tijd bij de Minister van Financiën berusten, mede met het oog op de toekomstige algemene preventieve fusiewetgeving.

De leden van de V.V.D.-fractie verwijzen naar de brief van de AMRO-bank en de ABN d.d. 2 maart 1977, waarin staat vermeld dat van officiële zijde onjuiste gegevens zouden zijn verstrekt met betrekking tot de bankconcentraties in de afgelopen jaren. De ondergetekende deelt mede dat waar in de nadere memorie van antwoord (Tweede Kamer, zitting 1976-1977, 11 068, nr. 9, blz. 11) het jaartal 1969 vermeld wordt, dit het jaartal 1963 had moeten zijn; dat hier sprake is van een abuis moge blijken uit de voorgaande zin in deze nadere memorie van antwoord waar als startpunt van de uiteenzetting over de concentratie in het bankwezen het jaar 1963 vermeld wordt. Hiervan is door de ambtsvoorganger van de ondergetekende schriftelijk mededeling gedaan aan de AMRO-bank en de ABN; een afschrift van dit schrijven is aan de vaste Commissie voor Financiën van de Tweede Kamer gezonden en wordt als bijlage bij deze memorie gevoegd. Ten aanzien van het verzoek om bij benadering mede te delen welke kredietinstellingen, voorkomende in het register der kredietinstellingen, thans niet voldoen aan de eisen, gesteld bij de nieuwe Wet toezicht kredietwezen, kan worden opgemerkt dat de vergunningsvereisten ten aanzien van reeds geregistreerde kredietinstellingen eerst van kracht zullen worden 3 jaar na inwerkingtreding van de wet. Tegen deze achtergrond is het niet opportuun thans bepaalde aantallen te vermeiden. Kleine spaarders zijn er door toedoen van kredietinstellingen de afgelopen 25 jaar niets bij ingeschoten, zij het dat bij de bekende Teixeira de Mattos-déconfiture de kleine crediteuren werden voldaan met behulp van de gelden van het indertijd gevormde steunsyndicaat.

Met betrekking tot de vraag van de leden van de V.V.D.-fractie, of de reikwijdte van de nieuwe wet ter bevordering van gelijke concurrentieverhoudingen niet verder kan worden verruimd, wordt in herinnering gebracht het gestelde in de memorie van antwoord (Tweede Kamer, zitting 1974-1975, 11 068, nr. 5, blz. 24 en 25). Daarin is toegelicht, waarom geen bedrijfseconomische richtlijnen kunnen worden toegepast op bij voorbeeld een industriële onderneming, die zich monetair relevant is gaan gedragen, en waarom monetair toezicht buiten beschouwing moet blijven op instellingen, waarvan de passiva niet het karakter van liquiditeit dragen. In de gevallen waarin zulks niet mogelijk was, heeft de nieuwe wet de reikwijdte van het toezicht belangrijk verruimd en daarmee de gelijkheid van concurrentieverhoudingen bevordert:

– artikel 29 maakt het mogelijk monetair toezicht te houden op instellingen, welke verplichtingen een monetair relevant karakter vertonen: de zgn. near-banks.

– artikel 30 maakt het mogelijk bedrijfseconomisch toezicht uit te oefenen op instellingen die hun bedrijf maken van het ter beschikking verkrijgen van gelden op termijnen van 2 jaren of langer opvorderbaar, en van het voor hun eigen rekening verrichten van kredietuitzettingen en beleggingen.

Ten slotte wordt het ingevolge artikel 42 verboden zich tot het publiek te wenden ter zake van het bedrijfsmatig aantrekken van gelden beneden een nader door de Minister te bepalen bedrag (gedacht wordt aan f 100 000) door andere dan geregistreerde (krediet- en kapitaalmarkt-)instellingen.

De artikelen

Artikel 1

Op verzoek van de leden van de fractie van het C.D.A. wordt de uitzonderingsbepaling van het vierde lid van artikel 1, als volgt toegelicht:

Door een instelling met een eenzijdig actief bedrijf niet als kredietinstelling aan te merken, kan worden vermeden dat ten gevolge van de zeer ruime nieuwe omschrijving van «kredietinstelling» oneigenlijke kredietinstellingen worden geregistreerd, bij voorbeeld een projectontwikkelaar, die een beroep doet op korte financiering van professionele geldgevers. De desbetreffende instelling mag zich dan echter geen «bank» noemen (artikel 43) en evenmin gelden in kleine bedragen aantrekken van het publiek (artikel 42). De instelling kan wel als «near-bank» ingevolge artikel 29 onder het monetaire toezicht worden gebracht. Als voorbeelden van instellingen die buiten het toezicht worden gehouden, omdat zij in hoofdzaak hun gelden van andere kredietinstellingen ontvangen, kunnen worden genoemd de wisselmakelaars en de dochters van geregistreerde kredietinstellingen, welke zich bij voorbeeld bezig houden met het verlenen van consumptief krediet en in hoofdzaak haar gelden van de moedermaatschappij verkrijgen. De gegevens van deze dochterinstellingen worden voor het toezicht van de bank met de gegevens van de moederinstelling geconsolideerd.

De interdepartementale Coördinatie-Commissie Consumptief Krediet, die op 1 maart 1973 is ingesteld, is na de inventarisatie van de problemen die een coördinatie van wetgeving en van beleid op het gebied van het consumptief krediet meebrengen thans bezig met het opstellen van de nodige wetsvoorstellen.

Artikel 7

De vraag van de leden van de fractie van de V.V.D. met betrekking tot het derde lid van dit artikel hoe een buitenlandse kredietinstelling de hier bedoelde handelingen ongedaan moet maken, wanneer daartoe de medewerking van een derde vereist is en deze medewerking niet verkregen kan worden, laat zich als volgt beantwoorden. Met «ongedaan maken» wordt aangegeven dat de desbetreffende kredietinstelling gehouden is alles in het werk te stellen om haar verplichtingen hier te lande ten opzichte van derden op zo kort mogelijke termijn af te wikkelen.

Artikel 25

Op vragen van leden van de P.v.d.A.-fractie en van de fractie van de P.P.R. naar het tijdstip van inwerkingtreding van de regeling inzake de toetsing aan «andere overwegingen van algemeen belang» wordt verwezen naar het gestelde in het algemeen gedeelte van deze memorie.

Voorts vroegen deze leden voorbeelden te geven van «vergelijkbare zeggenschap», zoals bedoeld in het tweede lid van artikel 25. Evenals in het eerste lid, onder b, van dit artikel (zie nadere memorie van antwoord, Tweede Kamer, zitting 1975–1976, 11 068, nr. 9, op blz. 12 onderaan) wordt met het vermelden van «vergelijkbare zeggenschap» in het tweede lid beoogd te voorkomen, dat deelnemingen in kredietinstellingen tot 5% of minder zouden worden beperkt, terwijl langs andere wegen een met een grotere deelneming vergelijkbare zeggenschap wordt getracht te verkrijgen. Gedacht kan hierbij worden aan de uitoefening van zeggenschap via prioriteitsaandelen of stromannen. Aan de achtergestelde lening, waarover ten slotte een vraag werd gesteld, is op zich zelf geen zeggenschap verbonden.

Op de vraag van de leden van de V.V.D.-fractie waarom de bepaling van artikel 25, lid 1, onder b, niet is beperkt tot de deelnemingen buiten de bank- en financieringssector, antwoordt de ondergetekende dat artikel 13 van de huidige wet reeds voor geregistreerde kredietinstellingen een verbod inhoudt anders dan na verkregen verklaring van geen bezwaar duurzaam deel te nemen in andere al dan niet geregistreerde kredietinstellingen dan wel zodanige instellingen geheel over te nemen. Bij de totstandkoming van de oorspronkelijke Wet toezicht kredietwezen 1952 was één van de overwegingen tot bedoeld verbod het voorkomen dat door te sterke concentratie een ongewenste machtspositie in het kredietwezen zou kunnen worden verworven. Deze overweging geldt ook thans nog. Van oudsher zijn de deelnemingen van het Nederlandse bankwezen buiten de banksector beperkt van omvang geweest. Zulks wordt bevestigd door het beperkte bedrag dat de Nederlandse handelsbanken thans in dergelijke deelnemingen in binnen- en buitenland hebben vastgelegd.

Wat betreft de vraag van de V.V.D.-fractie of de Regering bereid is alsnog in overweging te nemen of het in artikel 25, lid 1, onder b, genoemde percentage van 5 niet zou moeten worden verhoogd respectievelijk zou moeten worden vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur is de ondergetekende van mening dat bedoeld percentage van 5 op grond van de door zijn ambtsvoorganger aangedragen overwegingen (zie memorie van antwoord, Tweede Kamer, zitting 1974–1975, 11 068, nr. 5, blz. 23) dient te worden gehandhaafd. Afhankelijk van de structuur van de betrokken onderneming en de spreiding van het aandelenbezit kan zich reeds bij een percentage van 5 een ongewenste zeggenschap doen gevoelen. Overigens kan worden vermeld dat de thans reeds ingevolge de zgn. «fusievoorwaarden» gestelde 5%-grens door de betrokken kredietinstellingen niet als «knellend» wordt ervaren.

Artikelen 25, 5de lid, letter b en 65, 2de lid

De vraag van de leden van de P.v.d.A.-fractie of in geval van het voorbeeld, gegeven in de nadere memorie van antwoord (Tweede Kamer, zitting 1975–1976, 11 068, nr. 9, blz. 10), waarbij een overname ongewenste gevolgen heeft voor een bepaalde regio, bij voorbeeld in de sfeer van de werkgelegenheid, er sprake is van «andere overwegingen van algemeen belang» als bedoeld in artikel 25, wordt bevestigend beantwoord.

Artikel 29

Zoals in de memorie van antwoord (Tweede Kamer, zitting 1974–1975, 11 068, nr. 5, blz. 24 en 25) is uiteengezet, kan bij de toepassing van artikel 29 niet gedacht worden aan bedrijfseconomisch toezicht. In de memorie is gewezen op de onmogelijkheid solvabiliteits- en liquiditeitsrichtlijnen op te leggen aan bij voorbeeld industriële ondernemingen, die zich ten dele in de geldmarkt financieren. Bovendien ontbreekt ook ieder belang voor bedrijfseconomisch toezicht, dat strekt ter bescherming van de belangen van vooral de kleine crediteur. De onderhavige ondernemingen mogen ingevolge artikel 42 slechts gelden boven een door de Minister te bepalen bedrag per transactie aantrekken. Dergelijke professionele crediteuren behoeven niet de bescherming van het door de bank uit te oefenen toezicht, nog ongeacht of de bank de ter zake noodzakelijke deskundigheid zou bezitten c.q. kunnen verwerven.

Artikelen 29 en 30

Op de vraag van de leden van de P.v.d.A.-fractie of de Minister de in de artikelen 29 en 30 gegeven mogelijkheden voldoende acht, antwoordt de ondergetekende bevestigend. Onderzocht zal worden of in de naaste toekomst uitvoering dient te worden gegeven aan artikel 29; alsdan zal de Nederland-

sche Bank bij de «near-banks» de noodzakelijke inlichtingen kunnen inwinnen. Dit artikel biedt de Nederlandsche Bank voorts de mogelijkheid zo nodig een periodieke rapportage in te voeren en eventueel de artikelen ter zake van het monetaire toezicht op «near-banks» van toepassing te doen zijn. Ter zake van de ingevolge artikel 30 gegeven mogelijkheid verwijst de ondergetekende naar hetgeen hierover in het algemeen gedeelte reeds is opgemerkt.

De vraag van de leden van de V.V.D.-fractie wat moet worden verstaan onder «toezichhouden» in artikel 29, lid 1 en artikel 30, lid 1, van het wetsontwerp is als volgt te beantwoorden. Ingevolge artikel 17 houdt de Nederlandsche Bank toezicht op de kredietinstellingen enerzijds ter uitvoering van de taak haar in artikel 9, lid 1, van de Bankwet opgelegd (het monetaire toezicht) en anderzijds in het belang van de solvabiliteit en liquiditeit van die instellingen (het bedrijfseconomische toezicht). De inhoud van het artikel 29, lid 1, bedoelde toezicht wordt nader bepaald in de tweede volzin van dat artikel; analoog aan de artikelen 21 en 22 (regelende het monetaire toezicht) vindt dit toezicht plaats ter uitvoering van de taak, aan de bank in artikel 9, lid 1, van de Bankwet opgelegd. De inhoud van het in artikel 30, lid 1, bedoelde toezicht betreft de solvabiliteit en liquiditeit van de desbetreffende ondernemingen en instellingen ter uitvoering waarvan de bank ingevolge de artikelen 23 en 24 (regelende het bedrijfseconomische toezicht) richtlijnen kan geven resp. corrigerende maatregelen kan treffen.

Artikel 42

Ter beantwoording van de vraag van de leden van de P.v.d.A.-fractie hoe de ondergetekende de mogelijkheden gegeven in artikel 42 beoordeelt, zij verwezen naar hetgeen geantwoord is met betrekking tot artikel 29 en artikel 30. Daaruit moge blijken dat de ondergetekende de in artikel 42 gegeven voorzieningen voldoende acht.

Artikel 45

In antwoord op de vraag van de leden van de C.D.A.-fractie met betrekking tot artikel 45 inzake de conditieregeling deelt de ondergetekende mede dat ingevolge genoemd artikel de Kroon (en niet de Nederlandsche Bank zoals de leden van de C.D.A.-fractie meenden) zich de bevoegdheid voorbehoudt om bij overeenstemming tussen de Nederlandsche Bank en de representatieve organisaties alsmede de PTT over een regeling van rente en overige voorwaarden met betrekking tot direct opvraagbare tegoeden van natuurlijke personen, verenigingen en stichtingen, de kredietinstellingen te verplichten hieraan mede te werken. De ondergetekende kan zich de terughoudendheid van zijn ambtsvoorganger met betrekking tot de mogelijke toepassing van dit artikel wel indenken. Hij is van mening dat de in dit artikel gegeven bevoegdheid slechts toepassing zal dienen te vinden in geval zich op dit terrein van de bankcondities bij voortduring uitwassen zouden voordoen, waardoor de gezonde concurrentieverhoudingen zouden worden aangetast.

De Minister van Financiën,
F. H. J. J. Andriessen